

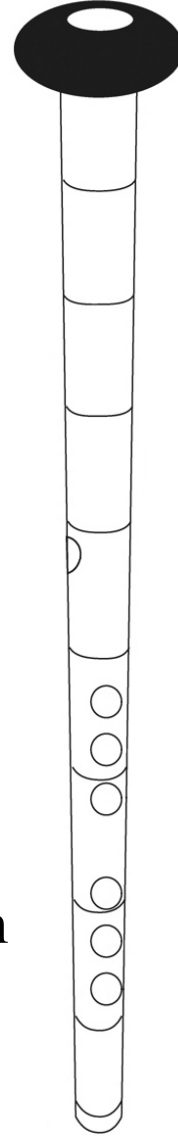
Türk Makam Müziği'nde,
Kadim bir Çalgı Sayılan **Ney** Esas Alınarak,
Kantemir, Ebced ve Hamparsum
Notalarının, Batı Dizek Yazımında Doğru
İfade Edilmesi Üzerine

Ozan Yarman

İstanbul Teknik Üniversitesi Devlet Konservatuvarı
Müzikoloji ve Müzik Teorisi Bölümü Doktora Programı

6 Ekim 2005, Perşembe,
İstanbul Teknik Üniversitesi

Ney (Nay)

- Sazdan, iki ucu açık kadim dilsiz nefeslilere verilen genel bir addır.
- Bugün tanıdığımız o meşhur yakıcı tınısı, yedi yüzyıl önce *Mevlana Celaleddin-i Rumi* tarafından yazılan **Mesnevi** başlıklı yapıtın giriş bölümünde anlatılmaktadır.

Ney'in Tınısı

- *“Ney bir kamıştır, fakat nağme veren bir kamış ve çok basit olan tabii şekliyle nefesli sazların en tekamül etmişidir. Armoniklerinin zenginliğine ulaşacak bir başka çalgı yoktur. Gerçekten fevkalade ses rengini, armoniklerinin zenginliğine borçlu olup, hafif puslu olan bu renk az çok, fakat bariz bir şekilde insan sesini hatırlatır.”*

Ney'in Yapısı

- Bildik Ney kamışı 9 boğumdan oluşur.
- Ney'in 9 tane deliği vardır. En aşağıdan sırayla: **Rast, Dügah, Kürdi/Nihavend, Segah, Çargah, Hicaz/Saba, Neva, Aşiran/Acem** ve başpare (üfleme) deliği.
- Delikler, adlarından da anlaşılacağı gibi, Makam Müziği'nin başlıca perdelerine karşılıktır.
- Ney, olağanda Kaba Rast'tan Tiz Gerdaniye'ye değin 3 oktavlık bir ses-sahasına sahiptir.

Ney'in Müzikte Yeri

- Ney, harikulade tınısıyla Makam Müziği'ne renk katan müstesna bir "kamil" (akordu şaşmaz) Ton Aktarımsal (Key Transposable) çalgıdır.
- Rauf Yekta'ya göre, insan sesine eşlik edebilmek üzere geliştirilmiş 7 Ney Ahengi vardır: **Mansur** (normal), **Şah**, **Davud**, **Bolahenk**, **Kız**, **Müstahsen**, **Sipürde**.
- Günümüzde, bunlardan başka, "kromatik" özellikte Mabeyn (Ara) Neyler de üretilir ve sayı en az 12'ye çıkar.
- Türk Makam Müziği'nde, İcraya başlamadan önce Ney Ahenklerinden birine göre muhakkak akort yapılır.

Ney Ahenkleri

AHENK	RAST	A ₄ =440 Hz	NEY BOYU (mm)	ÇAP ² (mm)
Bolahenk	D4 (Re)	Tiz Neva	1,027-1,040-1,053	39,5-40-40,5
Bolahenk-Davut Mabeyn	D# / Eb	Tiz Hicaz	949-962-988	36,5-37-38
Davud	E4 (Mi)	Tiz Çargah	897-910-936	34,5-35-36
Şah	F4 (Fa)	Tiz Segah	858-871-884	33-33,5-34
Şah-Mansur Mabeyn	F# / Gb	Sünbüle	819-832-845	31,5-32-32,5
Mansur	G4 (Sol)	Muhayyer	767-780-793	29,5-30-30,5
Mansur-Kız Mabeyn	G# / Ab	Şehnaz	728-741-754	28-28,5-29
Kız	A4 (La)	Gerdaniye	689-702-715	26,5-27-27,5
Kız-Müstahzen Mabeyn	A# / Bb	Evc	637-650-663	24,5-25-25,5
Müstahsen	B4 (Si)	Acem	598-611-624	23-23,5-24
Sipürde (Mehtabiye)	C5 (Do)	Hüseyini	559-572-585	21,5-22-22,5
Sipürde-Yıldız Mabeyn	C# / Db	Hisar	533-546-559	20,5-21-21,5
Yıldız (Ahteri / B. Nısfıye)	D5 (Re)	Neva	507-520-533	19,5-20-20,5

Ölçüler, Ney yapımcısı ve Neyzen Gökhan Özkök'ten alınmıştır.

Diyatonik Dereceler Sistemi

- Ney'den elde edilen Makam Müziği'nin geleneksel perdeleri, mutlak frekanslara değil, **bağıl frekanslara** karşılıktır.
- Bütün Ney Ahenklerinde, uçlar hariç tüm delikler kapalı iken olağan şiddette - **ikinci selenden** - üflendiğinde çıkan ilk ses, Rast perdesi yoluyla elde edilir. Dolayısıyla, Rast perdesi, bağıl frekansı 1 olan ilk nota, yani 1. derecedir.
- Dügah, Segah, Çargah, vs... gibi diğer diyatonik (bir oktavda "tam-ton" ve "yarım-ton" türünden uygun aralıklarla ard arda dizilmiş 7 ses veren) **tam perdeler**, 2., 3., 4., vs... derecelere karşılıktır. Arada kalan **yarım perdeler** de aynı dereceler sistemine tabidir.

Abdülbaki Nasır Dede'nin Ney Perdeleri

1. Oktav	Derece	2. Oktav	Derece	3. Oktav	Derece
<i>YEGAH</i>	-4. (Dem)	<i>NEVA</i>	5.	<i>(TİZ NEVA) ****</i>	12.
Pes Beyati	(Dem)	Beyati		Tiz Beyati	
Pes Hisar	(Dem)	Hisar		Tiz Hisar	
<i>AŞİRAN</i>	-3. (Dem)	<i>HÜSEYİNİ</i>	6.	<i>TİZ HÜSEYİNİ</i>	13.
Acem Aşiran	(Dem)	Acem			
<i>ARAK</i>	-2. (Dem)	<i>EVC</i>	7.		
Gevaş		Mahur			
<i>RAST</i>	1.	<i>GERDANIYE</i>	8.		
Şuri		- ***			
Zirgule		Şehnaz			
<i>DÜGAH</i>	2.	<i>MUHAYYER</i>	9.		
Kürdi (Nihavend) *		Sünble			
<i>SEGAH</i>	3.	<i>TİZ SEGAH</i>	10.		
Buselik		Tiz Buselik			
<i>ÇARGAH</i>	4.	<i>TİZ ÇARGAH</i>	11.		
Saba		Tiz Saba			
Hicaz (Uzzal) **		Tiz Hicaz (Uzzal)			

* Nasır Dede bazen Kürdi yerine Nihavend perdesi diyor.
**Bazen Hicaz yerine Uzzal perdesi geçiyor.
*** Şuri'nin tam oktav karşılığı yok görünüyor.
**** Nasır Dede başta bu perdeyi zikretmeyi ihmal etmiş.

Tedkik ü Tahkik, Nasır Abdülbaki Dede, çev. Yalçın Tura, İstanbul, 1997

Batı Dizek Yazımı

- **Batı Dizek (Porte) Yazımı** tamamen diyatonik özelliktedir.
- Dizekte, notalar belli bir tonalitenin derecelerine karşılıktır. Buna göre, her tonalitenin eksen sesi, aynı zamanda ilk nota, yani 1. derecedir.
- Makam Müziği de Batı Müziği gibi - kendine özgü kurallarıyla - “diyatonik” ve “(mikro)tonal” bir müzik türüdür. Bu nedenle perdeler Dizek üzerinde rahatlıkla ifade edilebilmektedirler.

Ney'deki "Tam" Perdelerin Notasyonu

The image shows a musical staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The notes are written as half notes. The notes and their corresponding names are: Rast (C), Dü. (D), Se. (E), Ça. (F#), Na. (G), Hü. (A), Evc (B). Above the staff, there are labels for the notes: Yegah (C), Asıran (D), Arak (E), Gerdaniye (F#), Muhayyer (G), Tiz Segah (A), Tiz Çargah (B), Tiz Neva (C), and Tiz Hiseyni (D). A bracket groups the notes from Rast to Evc, and another bracket groups the notes from Gerdaniye to Tiz Hiseyni.

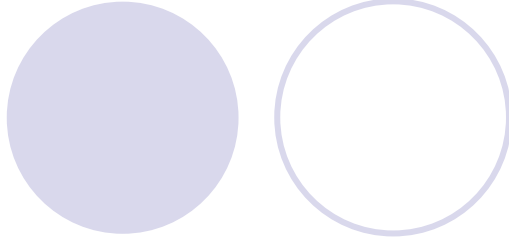
- Gerek tarihsel, gerek nazari yönden, "Makam Müziği'nin Ana Dizisi" sayılmak gereken **Rast** (Armonik Majör Gam) Diyatonik Batı Dizek Notası'nda, arızasız olarak Tüm Ney Ahenkleri için ancak tek bir şekilde, yukarıda olduğu gibi, yazılabilir.

Ana Dizi ve Ton Aktarımı

X Ahenk	C Sipür.	Db	D Yıldız	Eb	E Davud	F Şah	F#	G Mans.	Ab	A Kız	Bb	B Müst.
RAST	<i>1. Selende Rast dizisi çalındığında, A₄=440 Hz Diyapazon Standartına göre işitilen yaklaşık sesler</i>											
Do	C ₄	Db ₄	D ₄	Eb ₄	E ₃	F ₃	F# ₃	G ₃	Ab ₃	A ₃	Bb ₃	B ₃
Re	D ₄	Eb ₄	E ₄	F ₄	F# ₃	G ₃	G# ₃	A ₃	Bb ₃	B ₃	C ₄	C# ₄
Mi	E ₄	F ₄	F# ₄	G ₄	G# ₃	A ₃	A# ₃	B ₃	C ₄	C# ₄	D ₄	D# ₄
Fa	F ₄	Gb ₄	G ₄	Ab ₄	A ₃	Bb ₃	B ₄	C ₄	Db ₄	D ₄	Eb ₄	E ₄
Sol	G ₄	Ab ₄	A ₄	Bb ₄	B ₃	C ₄	C# ₄	D ₄	Eb ₄	E ₄	F ₄	F# ₄
La*	A ₄	Bb ₄	B ₄	C ₅	C# ₄	D ₄	D# ₄	E ₄	F ₄	F# ₄	G ₄	G# ₄
Si	B ₄	C ₄	C# ₅	D ₅	D# ₄	E ₄	E# ₄	F# ₄	G ₄	G# ₄	A ₄	A# ₄
Do	C ₅	Db ₅	D ₅	Eb ₅	E ₄	F ₄	F# ₄	G ₄	Ab ₄	A ₄	Bb ₄	B ₄
Adım	0 ylerinde	+1 yr. ses	+2 T. ses	-9 M.altılı	-8 m.altılı	-7 Beşli	-6 E. beşli	-5 Dörtlü	-4 M. üçlü	-3 m. üçlü	-2 T. ses	-1 yr. ses
Diyapazon	La*= 440Hz	La*= 464Hz	La*= 495Hz	La*= 520Hz	La*= 278Hz	La*= 293Hz	La*= 310Hz	La*= 330Hz	La*= 348Hz	La*= 372Hz	La*= 390Hz	La*= 418Hz

- **Ney, Klarinet, Trompet**, vs... gibi, boyu değiştiği halde “perde-parmak ilişkisi” (tuş tekniği) değişmeyen tım algılar, doğal olarak **Ton Aktarımı**saldır.
- Batı’da yzyıllardır uygulanan köklü Ton Aktarımı ilkesi, birebir grme müsait olmayan, yani perde-parmak ilişkisi Ton/Ahenk değiştikçe bozulan, **Keman, Kanun, Ud, Tanbur, Kemence**, vs... gibi algılar için ASLA geçerli değildir.

Sipürde Ney, tam perdeleri arızasız "Standart Diyapazon" sesleri ile örtüştüğünden dolayı, Batı Notası ile çalışırken muhakkak ANA AHENK olarak kabul edilmek durumundadır.

Buna göre, tıpkı C Klarnetler, C Trompetler, vs.. gibi, Sipürde (Rast perdesi / Do, C5=522 Hz) C NEY'dir.

Rast Dizisi

(1, 9/8, 5/4, 4/3, 3/2, 27/16, 15/8, 2)

Ton Aktarımsal Çalgılar için Yazılan Standart Diyapazonda Duyulan

C Ney (Sipürde)

Db Ney

D Ney (Yıldız)

Eb Ney

E Ney (Davud)

F Ney (Şah)

F# Ney

G Ney (Mansur)

Ab Ney

A Ney (Kız) $\Lambda 4=440$

Bb Ney

B Ney (Müstahzen)

MANSUR AHENK'TE RAST DİZİSİ

Rast Dizisi

G Ney
(Mansur)

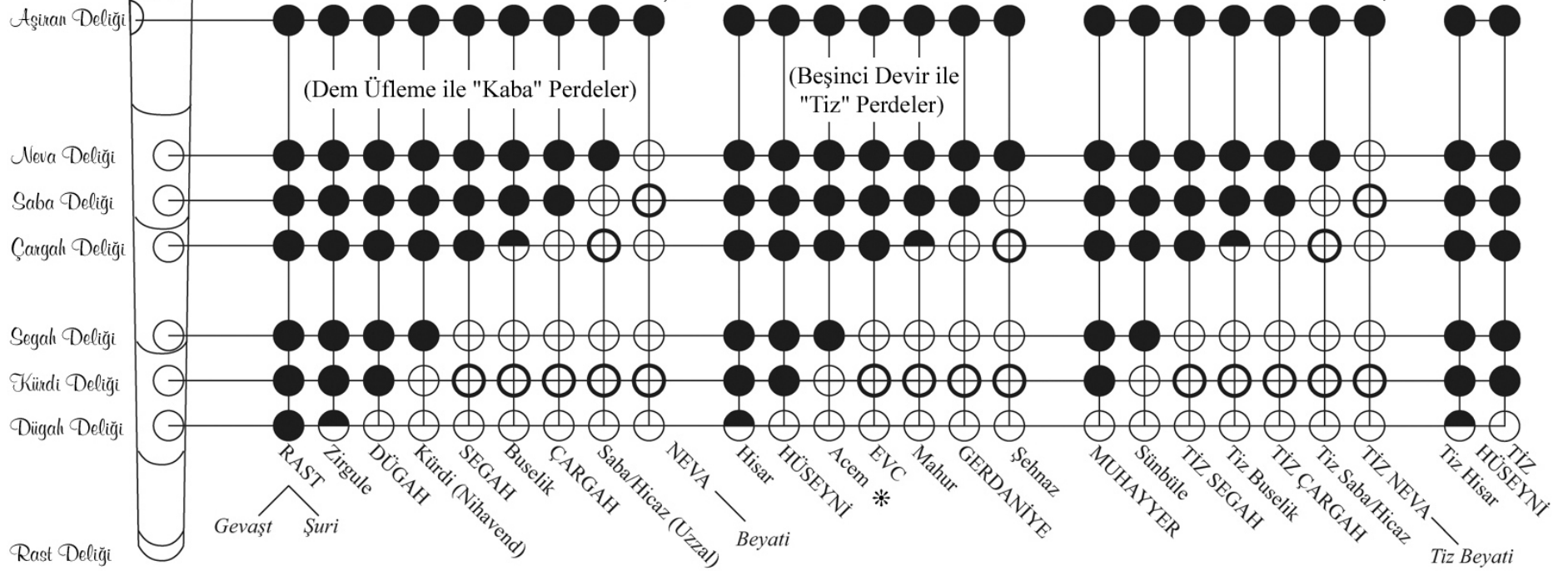
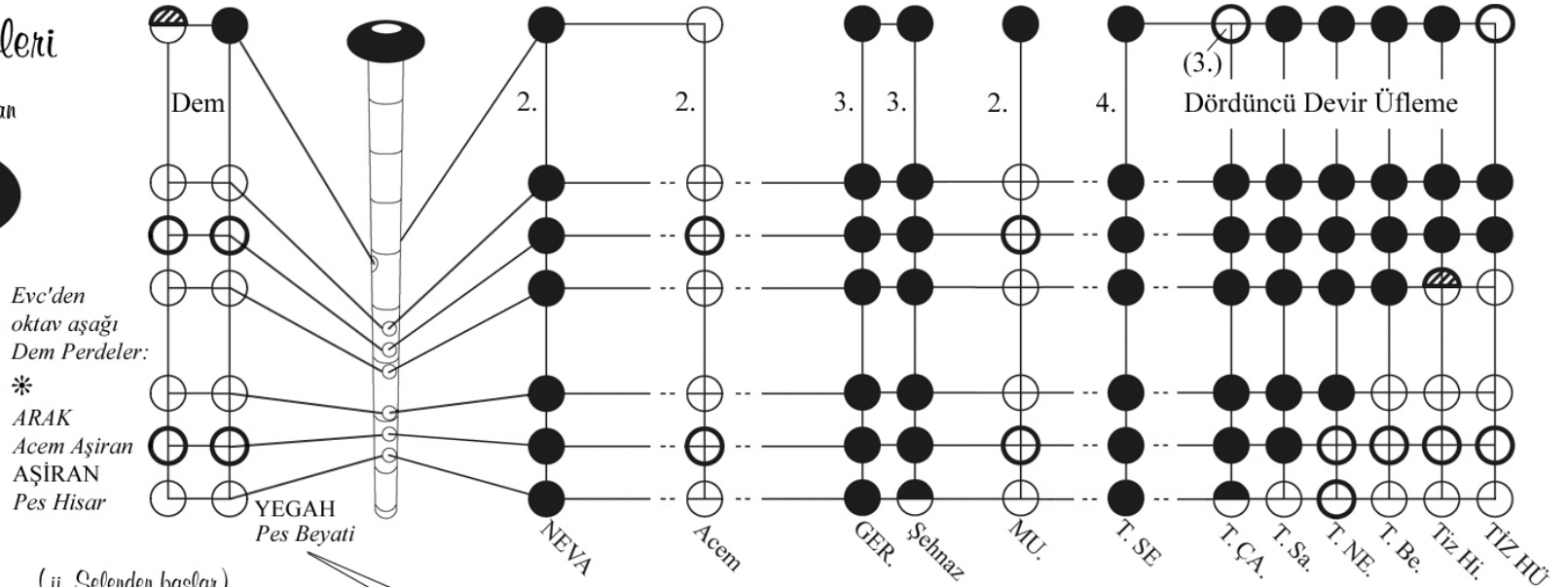
Kemençe

The image shows two staves of musical notation. The top staff is labeled 'G Ney (Mansur)' and the bottom staff is labeled 'Kemençe'. Both staves use a treble clef and a common time signature. The notes are as follows: G Ney (Mansur) has notes G4, A4, Bb4, C5, D5, E5, F#5, G5. Kemençe has notes G4, A4, Bb4, C5, D5, E5, F#5, G5. The notes are written as half notes.

Ney Perdeleri

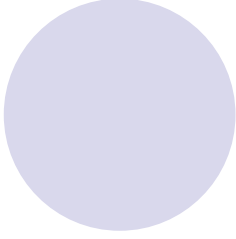
© Ozan Yarman

Motasyon Diyarbakırdan Bağlımsızdır.

Rast Dizisi

(1, 9/8, 5/4, 4/3, 3/2, 27/16, 15/8, 2)

Sipürde Ney ile aynı sesleri verebilmeleri için, diğer Ahenklerin hangi perdelere göçürülmesi gerektiğine dair tablo:

TÜM NEYLERDE DUYULAN STANDART DİYAPAZON SESLERİ

Ney	İsim	Mod	Scale
C	Sipürde	Rast	C Major
D	Yıldız	Acem Aşiran	D Major
E	Davud	Hisar	E Major
F	Şah	Neva	F Major
G	Mansur	Çargah	G Major
A	Kız	Nihavend	A Major
B	Müstahzen	Zirgüle	B Major
Db		Arak	D Minor
Eb		Aşiran	E Minor
F#		Hicaz	F# Major
G#		Segah	G# Major
Ab		Hisar	A Minor
Bb		Dügah	B Minor

Each staff shows the Rast scale (1, 9/8, 5/4, 4/3, 3/2, 27/16, 15/8, 2) for the respective Ney, with the A4=440Hz reference frequency indicated for each.

Çarpık Bir Nota Anlayışı

- Rauf Yekta, Makam Müziği perdelerini notalandırırken, Standart Diyapazona göre **Mansur Ahenkten** çıkan sesleri esas almış, ancak, yanlış olarak, bu sesleri bir oktav yukarıdan (Mansur Nisfiye'den) notalandırmıştır.
- Sonraları, Tiz Re 440 Hz'e kadar düşürülerek **Bolahenk Nisfiye** esas alınmıştır. Yani, repertuar yazıldığından bir tam dörtlü aşağıdan okunmaktadır!
- Bugün, Ton Aktarımı ilkesine tamamen aykırı olarak, Yegah'a Re, Rast'a Sol denmektedir.

Çarpık Bir Nota Anlayışı

- Bu yetmiyormuş gibi, Bolahenk Nısfıye tizce bir Ahenk olduğundan, günümüzde bir kez daha dört ses aşağı göçürüm yapılarak **Kız Ahenge** varılmaktadır.
- Yaygın olarak benimsenen **Yekta-Arel Ezgi** oranlarına dayalı 24 perdeli eşit olmayan sistem üzerinden, geleneksel “tam” ve “yarım” perdelerin Dizek yazımı ilkelerine ve Makam Müziği'nin ruhuna ters biçimde anlatılıyor olması da, cabasıdır.

Çarpık Bir Nota Anlayışı

- Daha da kötüsü, tüm çalgılar, perde-parmak ilişkisi katiyyen gözetilmeksizin hazırlanmış bir tek partisyona mahkum edilmektedirler.
- Böylesine çarpık bir nota yazım anlayışı, müzisyenler için eziyetten, besteciler açısından da tembellikten başka bir şey değildir.
- Herhangi bir Ahenkten, aynı nağmenin seslendirileceği bir ortama en çok uyan notanın **Kantemir**, **Ebced**, **Hamparsum**, yahut benzerleri olduğu açıktır.

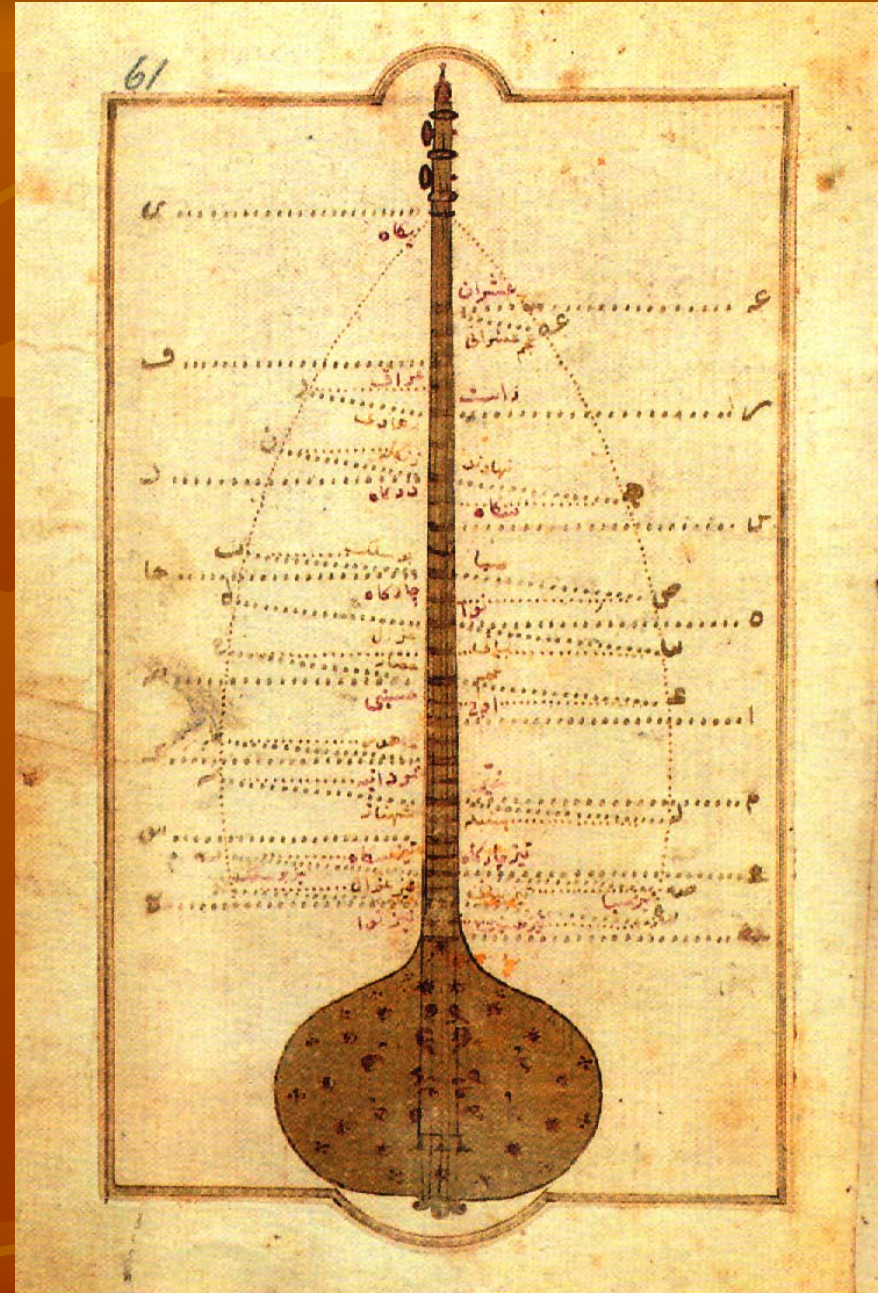
Kantemir, Ebced, Hamparsum

- **Dimitri Kantemir** (1673-1723): "Kitâbu 'İlmi'l-Mûsikî 'alâ Vechi'l-Hurûfât" başlıklı eserin yazarı. Notası, çağdaşı Osman Dede'nin (ö. 1729) notasına benzer.
- **Abdülbaki Nasır Dede** (1765-1821): "Tahririye" adlı eserinde, kendi adını alan, ancak Safiyüddin Urmevi (1216-1294) ve Abdülkadir Meragi (1350?-1435) tarafından öne sürülen ile neredeyse aynı, bir Ebced notası ortaya koymuştur.
- **Hamparsum Limonciyan** (1768-1839): Ermeni harflerine dayalı meşhur notanın mucidi.

KANTEMİR

Sazkar Peşrev, Kantemir

KANTEMİR PERDELERİ

<u>1. Sekizli Perdeleri (Koyular tam perdelerdir)</u>	<u>Kantemir</u>	<u>Osman Dede</u>
[Kaba Çargâh] (sistem-dışı tam yeden ses)	ح	
Yegâh	ی	ه
Aşiran	ع	ش
Acem Aşiran – Tetimme-i perde ve agaze-i Arak (yeden)	عه	ء
Arak	و	و
Rehâvi (Rehâvi-i Cedid – Rast'tan aşağı) / Gevaşt	ر	شت
Rast – Na ism-i perde (Arak'tan yukarı)	ر	ر
Zirgûle (Zengûle) – Şedd-i perde-yi Sâbâ (Rast'tan yukarı)	ن	زیر
Dügâh	د	د
Nihâvend – Tetimme-i agaze-i makam-ı Segâh (Mâye) / Kürdi	ه	کو
Segâh	س	س
Bûselik (Çargâh'tan aşağı) – Rehâvi-i Atik (Segâh'tan yukarı)	س	ن
Çargâh – Nişâbur (Uzzâl'den aşağı)	ص	ص
Sâbâ / Hicâz	ص	خز
Uzzâl	ه	ز
Nevâ	ه	ن

KANTEMİR PERDELERİ

<u>2. Sekizli Perdeleri (Koyular tam perdelerdir)</u>	<u>Kantemir</u>	<u>Osman Dede</u>
Nevâ	ه	ن
Bayâti / Şûri	سا	ه
Hisâr	ح	حصر
Hüseynî	ه	ح
Acem – Tetimme-i makam-ı Evc	ه	ع
Evc	ا	و
Mâhur	ما	ما
Gerdâniye – Na ism-i perde (Evc'den yukarı)	كا	كر
Şehnâz	ر	شه
Muhayyer	م	مر yahut ه
Sünbüle	ر	ه
Tiz Segâh	س	س
Tiz Bûselik	ل	ل
Tiz Çargâh	ه	آ.آ.آ
Tiz Sâbâ / Tiz Hicâz	صه	انز
Tiz Uzzâl	ه	انز
Tiz Nevâ	ه	ان
Tiz Bayâti / Tiz Şûri	ه	ه
[Yalçın Tura'ya göre Tiz Hisâr]	{خ}	حصر
Tiz Hüseynî	ه	ح

EBCED

بِاِسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ
 الْقُرْآنَ الْعَلِيمَ
 الَّذِي نَزَّلَهُ فِي الرُّجُومِ
 عَلَى صَبْرٍ نَاجٍ
 وَمَنْ وَضَعَكُمْ نَوْمًا لَّهُ تَعْدُوا
 وَلَا تَنْفَوْهُ بِالضُّدِّ فَإِنَّهُ
 يُخَادِرُنَا إِن تَكْفُرُونَ
 وَيُنزِّلُ الْغَيْثَ لَكُمْ
 وَيَسْقِيكُمْ بِهِ مِنْ أَنْ
 حَتَمْتُمْ لَهُ الْقَدْرَ
 وَالَّذِينَ كَفَرُوا
 لَيَسْفَعُ لَهُمُ اللَّهُ
 وَضَلَّ عَنْهُمُ الرُّجُومُ
 بِنَزْلِهَا وَأَنزَلْنَا
 فِيهَا الْقُرْآنَ لِيَتَفَكَّرُوا
 إِنَّ اللَّهَ لَشَدِيدُ
 الْعِقَابِ

	ا	1
	ب	2
ا ب ج د	هـ	3
	و	4
هـ و ز ح	ط	5
	ي	6
هـ و ز ح ط ي	ك	7
	ل	8
هـ و ز ح ط ي ك ل	م	9
	ن	10
هـ و ز ح ط ي ك ل م ن	ع	20
	ف	30
هـ و ز ح ط ي ك ل م ن ع ف	ق	40
	ص	50
هـ و ز ح ط ي ك ل م ن ع ف ص	ح	60
	ط	70
هـ و ز ح ط ي ك ل م ن ع ف ص ح ط	ظ	80
	ع	90
هـ و ز ح ط ي ك ل م ن ع ف ص ح ط ع	ق	100
	ر	200
هـ و ز ح ط ي ك ل م ن ع ف ص ح ط ع ق	ش	300
	ن	400
هـ و ز ح ط ي ك ل م ن ع ف ص ح ط ع ق ن	ث	500
	س	600
هـ و ز ح ط ي ك ل م ن ع ف ص ح ط ع ق ن س	ظ	700
	ض	800
هـ و ز ح ط ي ك ل م ن ع ف ص ح ط ع ق ن س ظ	ظ	900
	ص	1000

Safiyüddîn'in Kitabü'l-Edvâr'ından Nevrûz Remel Beste

EBCED NOTA SİSTEMİ

Ebced	Oranlar	Sentler	Safiyüddin	Meragi	Nasır Dede
A	1/1	0.000	ا	Yegah	Yegah
B	256/243	90.225	ب	Pes Nim Hisar	Pes Beyati
Ce	65536/59049	180.450	ج	Pes Hisar	Pes Hisar
D	9/8	203.910	د	Hüseyni Aşiran	Aşiran
he	32/27	294.135	ه	Acem Aşiran	Acem Aşiran
Ve	8192/6561	384.360	و	Arak	Arak
Z	81/64	407.820	ز	Gevaşt	Gevaşt
Hu	4/3	498.045	ح	Rast	Rast
T	1024/729	588.270	ط	Nim Zengule	Şuri
Y	262144/177147	678.495	ي	Dik Zengule	Zirgule (Zengule)
YA	3/2	701.955	يا	Dügah	Dügah
YeB	128/81	792.180	يب	Kürdi	Kürdi/Nihavend
YeC	32768/19683	882.405	يج	Segah	Segah
YeD	27/16	905.865	يد	Buselik	Buselik
Yeh	16/9	996.090	يه	Çargah	Çargah
YeV	4096/2187	1086.315	يو	Nim Hicaz	Saba
YeZ	1048576/531441	1176.540	يز	Dik Hicaz	Hicaz/Uzzal
YaH	2/1	1200.000	يح	Neva	Neva

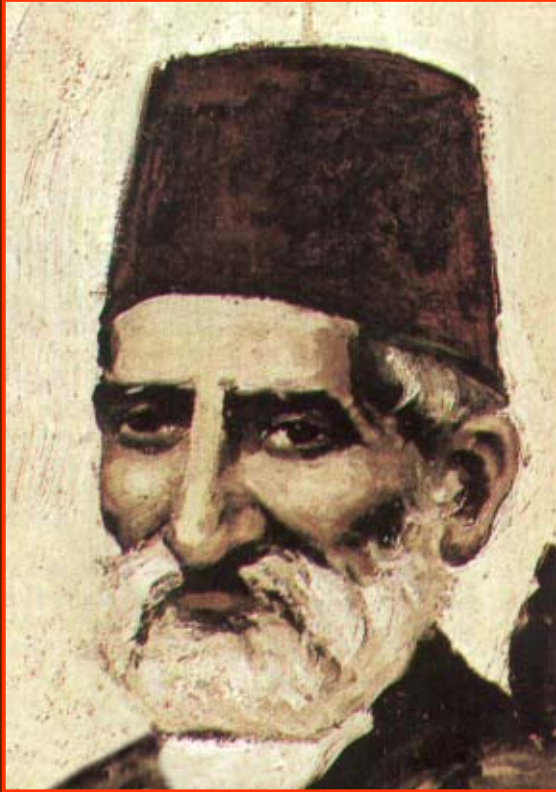
EBCED NOTA SİSTEMİ

Ebcded	Oranlar	Sentler	Safiyüddin	Meragi	Nasır Dede
YaH	2/1	1200.000	یح	Neva	Neva
YaT	512/243	1290.225	یط	Nim Hisar	Beyati
ke	131072/59049	1380.450	ک	Hisar	Hisar
kÂ	9/4	1403.910	کا	Hüseyni	Hüseyni
keB	64/27	1494.135	کب	Acem	Acem
keC	16384/6561	1584.360	کج	Evc	Evc
keD	81/32	1607.820	کد	Mahur	Mahur
keh	8/3	1698.045	که	Gerdaniye	Gerdaniye
keV	2048/729	1788.270	کو	Şehnaz	Şehnaz
keZ	524288/177147	1878.495	کز	Dik Şehnaz	

EBCED NOTA SİSTEMİ

Ebced	Oranlar	Sentler	Safiyüddin	Meragi	Nasır Dede
kaH	3/1	1901.955	كح	Muhayyer	Muhayyer (كز)
keT	256/81	1992.180	كت	Sünbüle	Sünbüle (كع)
L	65536/19683	2082.405	ل	Tiz Segah	Tiz Segah (كط)
LÂ	27/8	2105.865	لا	Tiz Buselik	Tiz Buselik (ل)
LeB	32/9	2196.090	لب	Tiz Çargah	Tiz Çargah (لا)
LeC	8192/2187	2286.315	لج	Tiz Nim Hicaz	Tiz Saba (لب)
LeD	2097152/531441	2376.540	لد	Tiz Dik Hicaz	Tiz Hicaz (لج)
Leh	4/1	2400.000	له	Tiz Neva	Tiz Neva (لد)
LeV	1024/243	2490.225			Tiz Beyati (له)
LeZ	262144/59049	2580.450			Tiz Hisar (لو)
	9/2	2603.910			Tiz Hüseyni (لز)

HAMPARSUM

Salât-ı Ümmî

Devr-i Salât*)

Buhûrîzâde Mustafa İtrî Efendi

Al la hüm me sal li â lâ sey yi di na Mu ham me di nin ne bi yil
üm miy yi ve â lâ Â li hî ve sah bi hî ve sel lim

*) Merhum Neyzen Süleyman Erguner'e göre

Buhurizade Itri, Salat-ı Ümmiye, okuyan: Kani Karaca

HAMPARSUM YAZISI

Harfler	Perdeler	Harfler	Perdeler	Harfler	Perdeler
♩	<i>Kaba Çargâh</i>	♩	<i>Çargâh</i>	♩	<i>Tiz Çargâh</i>
♩	Pes Hicaz	♩	Hicaz	♩	Tiz Hicaz
♩	<i>Yegâh</i>	♩	<i>Neva</i>	♩	<i>Tiz Neva</i>
♩	Pes Hisar	♩	Hisar	♩	Tiz Hisar
♩	<i>Hüs. Aşiran</i>	♩	<i>Hüseyni</i>	♩	<i>Tiz Hüseyni</i>
♩	Acem Aşiran	♩	Acem	♩	Tiz Acem
♩	<i>Arak</i>	♩	<i>Evc</i>	♩	<i>Tiz Evc</i>
♩	Gevâş	♩	Mahur	♩	Tiz Mahur
♩	<i>Rast</i>	♩	<i>Gerdaniye</i>	♩	<i>Tiz Gerdaniye</i>
♩	Zirgüle	♩	Şehnaz	<p><i>7 Kök Simge</i></p> 	
♩	<i>Dügâh</i>	♩	<i>Muhayyer</i>		
♩	Kürdî	♩	Sünbüle		
♩	<i>Segâh</i>	♩	<i>Tiz Segâh</i>		
♩	Bûselik	♩	Tiz Bûselik		

KAYNAKLAR

- Erguner, Süleyman, Ney “Metod”, İstanbul 2002
- Gölpınarlı, Abdülbaki, Mesnevi - Tercemesi ve Şerhi, İstanbul, 1990
- Yekta, Rauf, Türk Musikisi, çev. Orhan Nasuhioğlu, İstanbul, 1986
- Nasır Dede, Abdülbaki, Tedkik-ü Tahkik, çev. Yalçın Tura, İstanbul, 1997
- Aksu, Fatma Adile, Abdülbaki Nasır Dede ve Tedkik-ü Tahkik (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 1988

- Zeren, Ayhan, Müzik Fiziği, İstanbul, 1997
- Erguner, Süleyman, Rauf Yekta Bey, İstanbul, 2003
- Kantemir, Dimitri, Kitâbu 'İlmi'l-Mûsikî 'alâ Vechi'l-Hurûfât, çev. Yalçın Tura, İstanbul, 2001
- Judetz, Eugenia Popescu, Prens Dimitrie Kantemir, çev. Selçuk Alimdar, İstanbul, 2000
- Judetz, Eugenia Popescu, Türk Musiki Kültürünün Anlamları, çev. Bülent Aksoy, İstanbul, 1998

- Uygun, Mehmet Nuri, Safiyüddin Abdülmü'min Urmevi ve Kitabü'l Edvarı, İstanbul, 1999
- Bardakçı, Murat, Maragalı Abdülkadir, İstanbul, 1986
- Başer, Fatma Adile, Türk Musikisinde Abdülbaki Nasır Dede (Doktora Tezi), İstanbul, 1996
- Ekmekçiođlu, Sare Ebru, Türk Müziğinde Geçmişten Günümüze Nota Yazıları (Yüksek Lisans Tezi), İstanbul, 1992

- Mesnevi'den el yazması sayfa, <http://www.zahuri.dircon.co.uk/mesnevi1.htm>
- Segah Ney Taksim, Ahmet Şahin, <http://www.neyzen.com/neytaksimleri.htm>
- Nikolaki'nin Rast Semaisi dinletisi, <http://www.maqamworld.com/maqamat/rast.html>
- Dimitri Kantemir, Sazkar Peşrev dinletisi, Yakup Fikret Kutluğ'un *Türk Musikisinde Makamlar* kitabının eki olarak yayınlanan 2. CD'nin 4. kısmı.
- Buhurizade Itri, Salat-ı Ümmiye dinletisi, okuyan: Kani Karaca, <http://e-sehir.com/index.php?islem=muzik&c=1&muziktur=16>
- Dimitri Kantemir'in portresi, <http://encyclopedia.thefreedictionary.com>
- Hamparsum Limonciyan'ın resmi, Buhurizade Itri'nin Salat-ı Ümmiye notası, <http://www.hamparsum.net/nedir/Limonciyan.html>
- Tarihi huruf notalar, <http://www.turkmusikisi.com/nota/tarihce/tarihce.htm> ve <http://www.hamparsum.net>